

Apstiprināti Eiropas ilgtspējas ziņošanas standarti (ESRS) 1/33/23

Vadītāja ilgtspējas pakalpojumu nodaļā,
PwC Latvija
Maija Orbidāne

Jūlija beigās tika apstiprināti Eiropas ilgtspējas ziņošanas standarti, kurus mēs gaidījām jau kopš brīža, kad tika apstiprināta Korporatīvās ilgtspējas ziņošanas direktīva. Direktīvas mērķis ir nodrošināt pārskatāmu publiski pieejamu informāciju par sociālajiem un vides riskiem, ar ko uzņēmumi saskaras, par iespējām, kas tiem paveras, kā arī par to, kādas darbības uzņēmumi jau īsteno, par to nākotnes mērķiem un līdz šim sasniegtajiem rezultātiem vides, sociālajā un pārvaldības jomā. Par to, uz kuriem uzņēmumiem attiecas direktīvas prasības, sīkāku informāciju atradīsiet šeit.

Eiropas ilgtspējas ziņošanas standarti ir deleģētā regula, kurā definēta pieeja un noteikumi, kas uzņēmumiem, kuri pakļauti direktīvas uzliktajam pienākumam gatavot ilgtspējas ziņojumu, ir jāievēro un pēc kuriem jāvadās.

Eiropas ilgtspējas ziņošanas standarti ietver 12 sadaļas, kas attiecas uz plašu ilgtspējas jomu loku. Apstiprinātie standarti pieejami šeit:

Standarts	Numerācija	Tēma
Starptēmu standarts	ESRS 1	Pamata ziņošanas prasības
Starptēmu standarts	ESRS 2	Pamata atklājamā informācija
Vide	ESRS E1	Klimata pārmaiņas
Vide	ESRS E2	Piesārņojums
Vide	ESRS E3	Ūdens un jūras resursi
Vide	ESRS E4	Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas
Vide	ESRS E5	Resursu izmantošana un aprites ekonomika
Sociālā joma	ESRS S1	Uzņēmuma darbaspēks
Sociālā joma	ESRS S2	Darbaspēks vērtības ķēdē
Sociālā joma	ESRS S3	Ietekmētās kopienas
Sociālā joma	ESRS S4	Patērētāji un tiešie lietotāji
Pārvaldība	ESRS G1	Uzņēmējdarbības uzvedība

ESRS 1 definē pamata ziņošanas prasības, kas jāpiemēro, ziņojot saskaņā ar Eiropas ilgtspējas ziņošanas standartu, un pats par sevi nenosaka konkrētas informācijas atklāšanas prasības, bet gan definē veicamos sagatavošanās soļus, piemēram, dubultā būtiskuma novērtējuma veikšanu, pienācīgas rūpības jēdzienu, vērtības ķēdes iekļaušanu ziņošanas ietvarā, ziņošanas periodu, nosacījumus ilgtspējas informācijas sagatavošanai un sniegšanai, kā arī ilgtspējas ziņojuma struktūru. ESRS 2 savukārt definē informāciju, kas jāatklāj neatkarīgi no uzņēmuma veiktā dubultā būtiskuma novērtējuma rezultātiem, piemēram, ilgtspējas ietekmes, risku un iespēju pārvaldība, ilgtspējas iekļaušana uzņēmuma stratēģijā.

Pārējie vides, sociālās jomas un pārvaldības standarti un tajos definētie rādītāji un prasības ir pakļautas uzņēmuma veiktā dubultā būtiskuma novērtējuma rezultātiem. Tas nozīmē, ka uzņēmumi ziņos par šajos standartos iekļautajām prasībām saskaņā ar to būtiskuma novērtējuma rezultātiem. Taču uzņēmumiem jāņem vērā arī prasība sniegt detalizētu skaidrojumu, kādēļ kāda no tēmām netiek uzskatīta par būtisku un ar to saistītie rādītāji netiek iekļauti ilgtspējas pārskatā.

Eiropas ilgtspējas ziņošanas standarti definē, kāda informācija uzņēmumam jāatklāj par vides, sociālajiem un pārvaldības faktoriem, piemēram:

- par vides faktoriem – par klimata pārmaiņu mazināšanu, tostarp attiecībā uz 1., 2. un 3. tvēruma (noteiktos gadījumos) siltumnīcefekta gāzu emisijām, pielāgošanos klimata pārmaiņām, ūdens un jūras resursiem, resursu izmantošanu un aprites ekonomiku, piesārņojumu, bioloģisko daudzveidību un ekosistēmām;
- par sociālo tiesību un cilvēktiesību faktoriem – par vienlīdzīgu attieksmi pret visiem un vienādām iespējām visiem, tostarp dzimumu līdztiesību un vienādu darba samaksu par līdzvērtīgu darbu, par apmācībām un prasmju attīstību, cilvēku ar invaliditāti nodarbināšanu un iekļaušanu, par pasākumiem pret vardarbību un aizskaršanu darbavietā un par daudzveidību, par darba apstākļiem, tostarp drošu nodarbinātību, darba laiku, adekvātām algām, sociālo dialogu, biedrošanās brīvību, koplīgumu slēgšanu, par darba ņēmēju tiesībām uz informāciju, uzklaušāšanu un līdzdalību, par darba un privātās dzīves līdzsvaru, par veselību un drošību. Par cilvēktiesību, pamatbrīvību, demokrātijas principu un standartu ievērošanu, kas noteikti Starptautiskajā cilvēktiesību hartā un citās galvenajās ANO cilvēktiesību konvencijās;
- par pārvaldības faktoriem – par uzņēmuma administratīvo, pārvaldības un uzraudzības struktūru lomu attiecībā uz ilgtspējas jautājumiem, par šādu struktūru sastāvu, kā arī to zinātību un prasmēm saistībā ar minētās lomas izpildi vai par šādas zinātnes un prasmju pieejamību minētajām struktūrām. Par uzņēmuma iekšējās kontroles un riska pārvaldības sistēmu galvenajām iezīmēm saistībā ar ilgtspējas ziņu sniegšanas un lēmumu pieņemšanas procesu. Par ētiku un korporatīvo kultūru, tostarp korupcijas un kukuļošanas apkarošanu, trauksmes cēlēju aizsardzību. Par to, kā tiek pārvaldītas attiecības ar klientiem, piegādātājiem un kopienām, ko ietekmē uzņēmuma darbība, un par šādu attiecību kvalitāti, arī par maksājumu praksi, īpaši attiecībā uz kavētiem maksājumiem maziem un vidējiem uzņēmumiem.

Eiropas ilgtspējas ziņošanas standarti ir kompleksi un ietekmēs daudzus uzņēmuma iekšējos procesus attiecībā uz līdz šim veikto risku vadību, ieviesto pārvaldības modeļi un iekšējiem procesiem, tos pakārtojot un paplašinot atbilstoši ilgtspējas izaicinājumiem. Uzņēmumiem būs jāpārskata darbības stratēģija un izvirzītie mērķi, lai tie iekļautu ar ilgtspēju saistītos aspektus, kā arī jāievieš procesi efektīvai kvalitatīvu ilgtspējas datu ieguvei un apkopošanai, lai tie atbilstoši raksturotu uzņēmuma sniegumu attiecībā uz izvirzītajiem ilgtspējas mērķiem.

PwC zinošo ilgtspējas ekspertu komanda ir gatava atbalstīt uzņēmumus šajos jautājumos, gan definējot savu unikālo stratēģisko pieeju ilgtspējas izaicinājumiem, gan veicot dubultā būtiskuma analīzi, kā arī pirmoreiz gatavojot ilgtspējas pārskatus atbilstoši jauno standartu prasībām.